

Анализ на данните за нотификациите по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), свързани с добавки в храните за второто тримесечие на 2020 г. (01.04 – 30.06.2020)

Системата за бързо предупреждение на храни и фуражи (RASFF), която е обща за всички държави членки, е създадена с Регламент (ЕО) № 178/2002¹. Системата подпомага държавите членки при действията им, като позволява бърз обмен на информация за рисковете, произтичащи от храни или фуражи и за мерките, които са взети или предстои да бъдат взети за овладяване на тези рискове и има за цел да предостави на контролните органи добре функциониращ инструмент за уведомяване за рискове за здравето на човека, произтичащи от храни или фуражи.

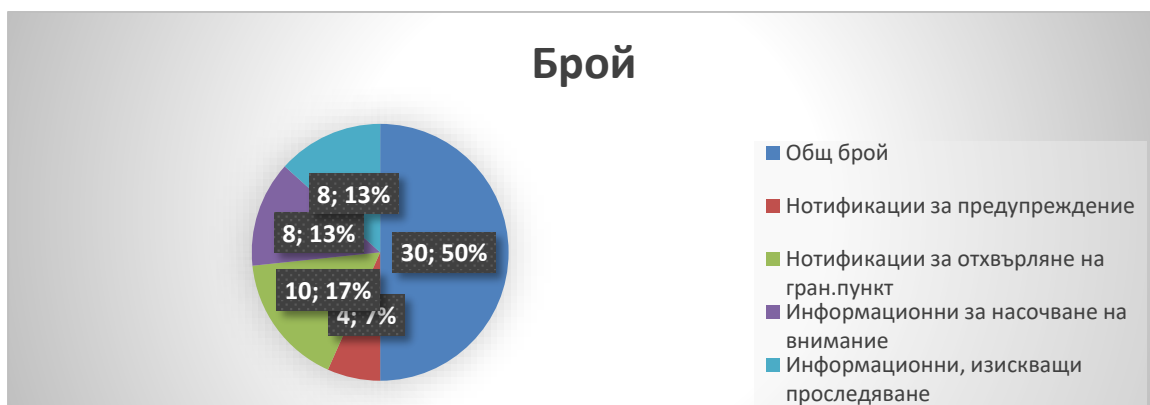
Законова база за функционирането на системата:

- член 50 от Регламент (ЕО) № 178/2002;
- Регламент (ЕС) № 16/2011 за установяване на мерки за прилагане за Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи;
- член 30б от Закон за храните;
- член 47 от Закон за фуражите.

Общият брой на нотификациите, отнасящи се до добавки в храните за отчетния период е 30 бр. (25 бр. за второто тримесечие на 2019 г.), като 22 бр. от тях се отнасят до неправилно прилагане на добавки в храните (24 бр. за второто тримесечие на 2019 г.), а останалите 8 бр. нотификации касаят установени проблеми по отношение на безопасността на самите добавки в храните (1 бр. за второто тримесечие на 2019 г.).

Резултатите за видовете нотификации от RASFF относно добавките в храни са представени на *Фигура 1*. Най-голям е дялът на нотификациите за отхвърляне на граничен пункт – 10 бр. (14 бр. за второто тримесечие на 2019 г.), последвано от нотификациите за информация, изискващи проследяване – 8 бр. (6 бр. за второто тримесечие на 2019 г.), нотификациите за информация за насочване на внимание, които също са 8 бр. (2 бр. за второто тримесечие на 2019 г.) и нотификациите за предупреждение – 4 бр. (3 бр. за второто тримесечие на 2019 г.).

¹ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните

Фигура 1

При регистрираните проблеми с безопасността на храните, публикувани в RASFF относно добавките в храни, представлява интерес разпределението на нотификациите по установени рискове и засегнати продукти.

- От нотификациите за отхвърляне на граничен пункт 3 бр. се отнасят до неразрешена употреба на оцветителя Е 110 в готови ястия и снаксове; 3 бр. нотификации се отнасят до сладкарски изделия, в които е установено неразрешено прилагане на оцветителите Е 127 и Е 124, на консерванта бензоена киселина - Е 210 и недекларирано влагане на сулфит; 2 бр. нотификации се отнасят до твърде високо ниво на Е 210 и неразрешено прилагане на оцветителя Е 102 в храни на зърнена основа; една нотификация се отнася до рибни продукти, в които е установено неразрешено добавяне на оцветителя Е 123 и една нотификация е издадена за констатирани пропуски по отношение на издаването на сертификат за внос на добавки в храните на територията на Европейския съюз;

При нотификациите, издадени на база официален контрол на пазара, собствен мониторинг и др. (нотификации за предупреждение, нотификации за информация за насочване на внимание и нотификации за информация, изискващи проследяване е установено следното:

- Четирите нотификации за предупреждение се отнасят съответно до: риск от задушаване, вследствие на консумацията на желирани бонбони, в които е вложен карагенан - Е 407; недеклариран сулфит в готови ястия и сладкарски изделия и неразрешено прилагане на консерванта калиев сорбат (Е 202) в сладки изделия. При всички гореописани нотификации, рискът е класифициран като сериозен.
- Нотификациите за информация, изискващи проследяване се отнасят до: високи нива на Е 200 - сорбинова киселина в сушени плодове, неразрешено влагане на сулфит и оцветителя Е 143 съответно в сосове и безалкохолни напитки, 4 бр.

нотификации се отнасят до установяване на неразрешени генетично модифицирани организми (ГМО) в хранителни ензими и една нотификация за установяване на чужди тела в добавки в храните.

- Нотификациите за информация за насочване на внимание се отнасят до: 2 бр. нотификации, отнасящи се до риск от задушаване, вследствие на консумацията на желирани бонбони, в които са вложени желиращите агенти: Е 407 - карагенан, Е 406 - агар, Е 425 – коняк, Е 406 - агар-агар, Е 412 - гума гуар, Е 415 - гума ксантан и Е 418 - гума джелан; 2 бр. нотификации са издадени въз основа на установяване на неразрешени ГМО в хранителни ензими, 2 бр. – за недеклариран сдулфит в гъби и 2 бр. – съответно за твърде високи нива и неразрешено влагане на бензоена киселина - Е 210 в готови ястия и в рибни продукти.

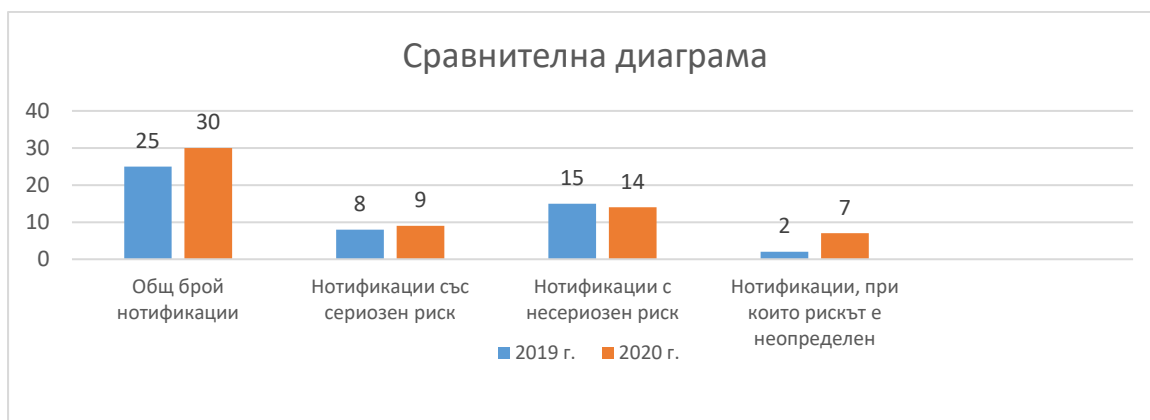
Сравнителен анализ за движението на нотификациите в системата, спрямо същия период на 2019 г.

За второто тримесечие на 2019 г., общият брой на нотификациите, отнасящи се за добавки в храните е 25 бр. От тях най-голям брой са нотификациите за отхвърляне на граничен пункт (14 бр.), последвани от нотификациите за информация, изискващи проследяване (6 бр.), нотификациите за предупреждение (3 бр.) и нотификациите за информация за насочване на внимание (2 бр.). Виж. **Фигура 2**.

Фигура 2

По отношение на класификацията на риска, през второто тримесечие на 2019 г. при 8 бр. нотификации рискът за консуматора е определен за сериозен, докато през второто тримесечие на 2020 г., сериозен риск е установен в 9 бр. от случаите, изискващи нотификация (**Фигура 3**)

Фигура 3

Нотификации за България

За отчетния период, България не е упомената в нито една нотификация (няма нотификации и за второто тримесечие на 2019 г.).

Изводи и тенденции:

На базата на проучването на данните от системата RASFF за второто тримесечие на 2020 г. относно добавки в храните, могат да се направят следните изводи:

1. През второто тримесечие на 2020 г., в сравнение с второто тримесечие на 2019 г. се наблюдава леко повишаване на броя на нотификациите като цяло;
2. През отчетния период процентът на нотификациите за предупреждение е сравнително нисък, както и процентът на нотификациите, при които рискът е определен за сериозен;
3. За разлика от предходните тримесечия, през които преобладават нотификациите, отнасящи се до неразрешено влагане на оцветители, недеклариран или твърде високо ниво на сулфит, през второто тримесечие на 2020 г. се откроява значителния брой на нотификациите, касаещи установяване на неразрешени ГМО в хранителни ензими, неразрешено влагане на консерванти и неразрешено влагане на желиращи агенти в храни, които създават предпоставки за възникване на риск от задушаване, особено при деца.

Изготвил:

д-р Аксиния Антонова – главен експерт в дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“ при ЦОРХВ

18.08.2020 г.